

Kopja Informali ta' Sentenza



**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
SILVIO MELI**

Seduta tal-5 ta' Dicembru, 2012

Citazzjoni Numru. 1035/2001/1

Strand Marine & Auto Systems Limited

vs

**The Wild Goose Company Limited
U**

**Michael u Gillian konjugi Gialanze`, dawn tal-ahhar
ghal kull interess li jista' jkollhom**

Il-Qorti,

Rat ic-citazzjoni datata t-8 ta' Gunju, 2001, li permezz taghha s-socjetajiet atturi ppremettew sintetikament is-segwenti:

1. Illi s-socjeta` attrici Strand Marine Limited hi socjeta` kreditrici tas-socjeta` konvenuta fis-somma ta' tlieta u tmenin elf, hames mija u erba' Dollari Amerikani, (US\$83,504.00);

Pagna 1 minn 13

Qrati tal-Gustizzja

Kopja Informali ta' Sentenza

2. Illi l-imsemmi ammont jirrapprezenta l-prezz ta' accessorji ta' lanca mibjugha u kkonsenjati lill-konvenuti;

3. Illi l-ordni ghal dawn l-accessorji saret mill-konvenuti konjugi Gialanze`;

4. Illi ghalkemm il-konvenuti gew interpellati biex ihallsu l-ammont minnhom dovut, dawn baqghu inadempjenti;

5. Illi d-dejn hu cert, likwidu u esigibbli;

6. Illi peress li s-socjeta` konvenuta m'ghandhiex eccezzjonijiet validi x'topponi ghat-talbiet attrici, jghidu ghaliex din il-qorti m'ghandhiex:

i. Tiddeciedi bid-dispensa tas-smiegh tal-kawza a tenur tal-artiklu 167 et sequitur tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili, (Kap 12);

ii. Tikkundanna lis-socjeta` konvenuta thallas lis-socjeta` attrici l-ekwivalenti f'valuta Maltija dakinhar tal-hlas effettiv tas-somma ta' tlieta u tmenin elf, hames mija u erba' Dollari Amerikani, (US\$83,504.00), dovuta kif fuq espost;

iii. Bl-ispejjez, inkluzi dawk tal-mandat ta' qbid involut u bl-imghaxijiet kummercjali skont il-ligi mid-data tal-konsinna tal-lanca;

Rat id-digriet ta' din il-qorti diversament preseduta datat is-6 ta' Lulju, 2001, li permezz tieghu iddekretat li ghaliex hemm eccezzjonijiet x'jinghataw f'din il-kawza, akkordat it-terminu hemm prefiss biex il-konvenuti jipprezentaw in-nota tal-eccezzjonijiet taghhom, (ara fol 9);

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet konguntiva datata s-16 ta' Lulju, 2001, li permezz taghha sintetikament wiegbu s-segwenti:

1. Illi t-talba attrici hi ntempestiva ghaliex:

i. Il-pagament kellu jsir wara l-15 ta' Gunju, 2001;

ii. Kien hemm trattattivi ghaddejjin bejn il-partijiet minhabba d-diversi nuqqasijiet riskontrati;

iii. Illi di fatti, kienu ghadhom ma nhargux ic-certifikati relattivi li juru li l-lanca kienet qiegghda tahdem kif suppost u kif pattwit bejn il-partijiet;

2. Illi kien biss wara li jigi kkonstatat li l-lanca kienet kompletament funzjonanti u li kienet tal-kwalita` pattwita, li kellu jsir il-pagament relattiv;

3. Illi fi kwalunkwe kaz l-ispejjez kollha ta' din il-procedura ghandhom ikunu a karigu tas-socjeta` attrici;

4. Illi di piu`, l-ammont pretiz huwa ezagerat stante li l-valur tal-“extras” kif pattwit jammonta ghal tlieta u hamsin elf Dollaru Amerikan, (US\$53,000.00);

5. Illi in oltre diversi “extras” ma kienux funzjonanti u l-lanca ma kinitx qiegghda tahdem kif suppost;

6. Illi minhabba dak indikat fil-paragrafu ta' qabel dan, il-konvenuti sofrew u ghadhom isofru danni;

7. Illi kif risaput mis-socjeta` attrici, l-ammont relattiv kellu jithallas mis-socjeta` konvenuta u mhux mill-konvenuti l-ohra li ghalhekk, ghandhom jigu liberati mill-osservanza tal-gudizzju;

8. Illi ghalhekk, it-talbiet tas-socjeta` attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez;

Illi di piu`, l-konvenuti pprevalew ruhhom mit-talbiet attrici u pprezentaw talbiet rikonvenzjonali li jistghu jigu sintetikament riprodotti bil-mod segwenti:

Kopja Informali ta' Sentenza

1. Illi s-socjeta` konvenuta akkwistat lanca tal-marka "*Carver Voyager*" minghand is-socjeta` attrici flimkien ma' diversi "*extras*" debitament mibjugha u kkonsenjati;
2. Illi pero` fil-mument tal-konsenja l-lanca de quo kellha diversi hsarat u ma kinitx tiffunzjona kif suppost;
3. Illi s-socjeta` attrici, wara li kienet infurmata bil-hsarat u nuqqasijiet relattivi, accettat l-ezistenza tal-istess;
4. Illi minghajr pregudizzju ghad-dritt taghha li tirreklama deprezzament, is-socjeta` konvenuta accettat li jsiru t-tiswijiet u xoghlijiet necessarji taht is-supervizjoni ta' inginier kwalifikat;
5. Illi rizultat ta' dawn in-nuqqasijiet il-konvenuti sofrew u ghandhom isofru danni u nonostante li s-socjeta` attrici kienet debitament interpellata, naqset milli tonora l-obbligazzjonijiet taghha;
6. Illi b'rizerva ta' kull azzjoni ohra lilhom spettanti, il-konvenuti aderew lil din il-qorti biex is-socjeta` attrici tghid ghaliex din il-qorti m'ghandhiex:
 - i. Tiddikjara li l-lanca "*Carver Voyager*" giet ikkonsenjata lill-konvenuti b'diversi hsarat u nuqqasijiet;
 - ii. Tordna u tikkundanna lis-socjeta` attrici biex tesegweixxi x-xoghlijiet kollha necessarji ta' tiswija u/jew rimpjazzament, jekk hemm bzonn bl-opra ta' espert kwalifikat imqabbad mill-qorti biex il-lanca tigi kkonsiderata bhala rilaxxata fl-istat miftiehem u cioe`, f'kundizzjoni perfetta;
 - iii. Tordna li in difett ta' dan, il-konvenuti jkunu awtorizzati jezegwixxu x-xoghlijiet necessarji huma stess u dan, a spejjez u riskju ewlieni tas-socjeta` attrici u

Kopja Informali ta' Sentenza

dejjem taht is-supervizjoni tal-espert nominat minn din il-qorti;

iv. Tiddikjara lis-socjeta` attrici unikament responsabbli ghad-danni konsegwenzjali li sofrew u li qed isofru l-konvenuti minhabba l-agir tas-socjeta` attrici;

v. Tiddikjara li l-lanca sofriet deprezzament li ghalih hi responsabbli s-socjeta` attrici;

vi. Tillikwida d-danni sofferti u li qieghdin isofru l-konvenuti, okkorrendo bl-opra ta' periti nominandi;

vii. Tillikwida d-deprezzament tal-lanca in dizamina;

viii. Tikkundanna lis-socjeta` attrici thallas lill-konvenuti in linea ta' danni u ta' deprezzament, is-somma hekk likwidata minn din il-qorti;

ix. Bl-ispejjez u bl-imghaxijiet dovuti, kif indikat fl-istess talbiet rikonvenzjonali in dizamina kontra l-istess socjeta` attrici;

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tas-socjeta` attrici ghall-azzjoni rikonvenzjonali tal-konvenuti datata l-1 t'Awwissu, 2001, li permezz taghha sintetikament eccepjet is-segwenti:

1. Illi d-dikjarazzjoni tal-konvenuti hi nulla stante li hi kopja tal-premessi tac-citazzjoni u mhux dikjarazzjoni tal-fatti kif trid il-ligi;

2. Illi ghalhekk, stante li d-dikjarazzjoni rikonvenzjonanti hi nulla, hekk ukoll ir-rikonvenzjoni tal-konvenuti hi nulla;

3. Illi mhux minnu li s-socjeta` attrici bieghet lanca lill-konvenuti;

4. Illi kienet is-socjeta` estera “*Carver Boat Corporation*” ta’ Wisconcin, l-Amerika, li bieghet l-imsemmija lanca lill-konvenuti;

5. Illi s-socjeta` attrici bieghet biss certi accessorji tal-lanca u mmuntat il-lanca – izda qatt ma bieghhitha;

6. Illi ghalhekk l-azzjoni tal-konvenuti qatt ma tista’ treggi;

7. Illi t-talbiet ghandhom jigu michuda bl-ispejjez;

8. Illi l-lanca de quo tintuza u hi ntiza biex tintuza bhala “*pleasure boat*” u ghalhekk ebda danni materjali ma gew sofferti;

9. Illi l-konvenuti rikonvenzjonanti Michael u Gillian Gialanze` proprio ma sofrew ebda danni ghaliex m’humix proprjetarji tal-lanca u ghalhekk, din ir-rikonvenzjoni ghandha tigi respinta ghaliex il-partijiet fir-rikonvenzjoni m’humix l-istess tal-kawza attrici;

Rat ir-rikors tas-socjeta` konvenuta datat it-12 ta’ Jannar, 2007, li permezz tieghu ghar-ragunijiet hemm esposti, talbet li jinhatar “*marine surveyor*” biex jiehu konjizzjoni tal-kontro-talba tal-konvenuti, jezamina l-lanca in dizamina u okkorrendo jezegwixxi x-xoghlijiet necessarji;

Rat ir-risposta tas-socjeta` attrici datata t-23 ta’ Jannar, 2007, li permezz taghha ghar-ragunijiet hemm esposti, issottomettiet li t-talba tas-socjeta` konvenuta ndikata fil-paragrafu precedenti ghandha tigi respinta u tordna minflok li l-konvenuti ghandhom jikkonkludu l-provi taghom;

Rat ir-rikors tal-konvenuti datat it-22 ta’ Frar, 2007, li permezz tieghu talbu jzidu eccezzjoni ulterjuri hemm indikata stante li skoprew li effettivament is-socjeta` attrici mhix socjeta` debitament registrata;

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat id-digriet taghha diversament preseduta datat it-30 ta' Marzu, 2007, li permezz tieghu laqghet it-talba ndikata fil-paragrafu precedenti tal-konvenuti;

Rat ghalhekk ukoll l-eccezzjoni ulterjuri datata l-20 t'April, 2007, senjatament:

1. Illi in subsidju u minghajr pregudizzju ghall-eccezzjonijiet l-ohra, in vista tal-fatt li Strand Marine Limited mhix debitament kostitwita u registrata ai termini tal-ligi, l-azzjoni attrici hi nulla u minghajr effett, li t-talbiet attrici huma ghalhekk insostenibbli u ghaldaqstant il-konvenuti ghandhom jigu liberati mill-osservanza tal-gudizzju;

2. Salvi kontestazzjonijiet ulterjuri;

Rat it-talba tas-socjeta` attrici data d-19 ta' Gunju, 2007, li permezz taghha talbet korrezzjoni fl-okkju tal-kawza fis-sens li wara l-kliem "*Strand Marine*" jizdiedu l-kliem "*& Auto Systems*", (ara fol 368);

Rat in-nota tal-konvenuti datata t-18 ta' Lulju, 2007, li permezz taghha, ghar-ragunijiet hemm esposti, iddikjaraw li qed jopponu t-talba attrici ghall-korrezzjoni ndikata fil-paragrafu precedenti, (ara fol 423-424);

Rat id-digriet taghha diversament preseduta datat is-17 t'Awwissu, 2007, li permezz tieghu laqghet it-talba attrici ghall-korrezzjoni de quo, (ara fol 426);

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet, rispettivament datati l-4 ta' Gunju, 2012, u l-5 ta' Lulju, 2012;

Ezaminat ix-xhieda mismugha kemm minn din il-qorti diversament preseduta kif ukoll kif issa preseduta;

Ezaminat id-dokumenti esebiti;

Semghet it-trattazzjoni orali finali tal-abbli rapprezentanti legali tal-partijiet;

Ikkunsidrat:

Illi l-fatti li taw lok għall-procedura odjerna jistghu jigu sintetikament kompilati bil-mod segwenti:

1. Illi bejn il-*managing director* tas-socjeta` attrici u l-konvenuti Gialanze` kien hemm ezistenti relazzjoni pjuttost durevoli sa mill-1995, stante li jirrizulta wkoll li l-konvenuti kienu xtraw diversi dghajjes minghandu;
2. Illi wara li l-konjugi Gialanze` marru l-fiera tad-dghajjes ta' Genova f'Ottubru 1999, iddecidew li jixtru d-dghajsa tal-ghamla "*Carver 530 Voyager*" li kienet għal wiri fil-fiera msemmija;
3. Illi l-prezz u l-kundizzjonijiet kienu miftiehma fl-istess fiera ma' rapprezentant ta' nazzjonalita` Germaniza għas-socjeta` venditrici, li eventwalment gew ikkonfermati anke permezz ta' korrisondenza;
4. Illi aktar tard fl-istess fiera fuq imsemmija avvicinahom l-imsemmi "*managing director*" tas-socjeta` attrici, Pierre Travers, li nfirmhom li hu kien l-agent f'Malta tas-socjeta` Amerikana produttrici tad-dghajsa tal-ghamla fuq indikata u talab "*commission*" ta' tlieta (3) fil-mija nonostante l-fatt li kien għal kollox estraneu għall-ftehim precedentement pattwit;
5. Illi skont il-konvenuti Gialanze`, id-dghajsa fil-fiera kienet għa` munita bl-"*extras*" kollha li l-kompraturi riedu;
6. Illi jidher li l-imsemmi Travers kien ukoll għamel il-kuntatti tiegħu mas-socjeta` produttrici Amerikana u sostna li n-negozju de quo kellu jinvolvieh stante li hu kien ir-rapprezentant tagħhom f'Malta u b'hekk harbat in-negozju konkluz precedentement bejn il-konjugi konvenuti u r-rapprezentant tal-istess ditta fil-fiera de quo;
7. Illi l-konjugi konvenuti jsostnu li minhabba din l-intromissjoni, kellhom jaccettaw b'riluttanza li jixtru

dghajsa ekwivalenti, din id-darba tramite Travers, ghalkemm ma kienux ser jircievu l-“*extras*” bhal qabel u ghalkemm bi prezz oghla;

8. Illi d-dghajsa de quo nxtrat mis-socjeta` Wild Goose Company Limited, li taghha l-konvenuti Gialanze` huma azzjonisti u diretturi;

9. Illi ghalkemm il-konjugi konvenuti xtaqu li d-dghajsa tkun assemblata mill-inginiera tas-socjeta` venditrici Amerikana, Travers ipperswada lil din is-socjeta` venditrici li hu kien kapaci jaghmel dan ix-xoghol flimkien ma' tlett (3) ihbieb tieghu li lanqas biss kienu tas-sengha;

10. Illi eventwalment id-dghajsa tnizzlet Napli f'zewg partijiet izda rrizulta li fit-tragitt, il-“*fly-bridge*” kienet sofriet hsarat konsiderevoli;

11. Illi di piu`, irrizulta wkoll li xejn mill-“*extras*” pattwiti ma kienu gew stallati jew jekk stallati, ma kienux jiffunzjonaw;

12. Illi meta l-konvenuti gew infurmati bil-problemi ndikati, l-ewwel reazzjoni tagghom kienet li jirrifjutaw li jaccettaw id-dghajsa f'dan l-istat;

13. Illi nonostante t-tentattivi ta' Travers li jirripristina l-“*fly-bridge*”, u jgibha funzjonabbli, it-tentattivi tieghu ma kienux fruttiferi;

14. Illi l-konjugi konvenuti telghu Napli ghall-ewwel testijiet tad-dghajsa fil-bahar li izda rrizultaw fallimentari stante li d-dghajsa kienet tivvibra meta mhux suppost;

15. Illi l-“*extras*” miftiehma li jkunu nkorporati ma kienux gew hekk inkorporati kif pattwit;

16. Illi meta d-dghajsa tnizzlet bil-bahar min Napli ghal Malta tant zviluppat dhahen li kienet qisha qed taqbad, u kien mehtieg li titwaqqaf fl-ewwel port biex injiniera Taljani jintervjenu u jsewwu l-hsarat;

17. Illi wara li d-dghajsa eventwalment twasslet Malta, Travers installa l-“*extras*” pattwiti izda x-xoghol f'dan ir-rigward irrizulta li kien ukoll xoghol skadenti stante li kien ukoll qed jikkaguna hsharat strutturali fl-istess dghajsa;

18. Illi di piu`, is-sistema tal-*hydraulic* ghall-“*crane*” u ghall-passarella tad-dghajsa kellha wkoll tigi mibdula;

19. Illi aktar min hekk, l-iskrejjen tad-dghajsa kellhom jigu mibdula tlett (3) darbiet qabel ma giet eliminata l-vibrazzjoni riskontrata;

20. Illi elenku tax-xoghol karenti riskontrat jinkludi in oltre wkoll:

i. “*toilets*” li jahdmu hazin;

ii. L-elettriku tad-dghajsa ma kienx skont is-sengha u l-arti;

iii. L-ispeakers tal-“*fly-bridge*” kienu ta' kwalita` skadenti;

iv. Il-JVC “*video recorder*” qatt ma hadem u kellu eventwalment jinbidel;

v. Il-“*portholes*” kienu jillikjaw;

vi. Il-gwarnici tat-twieqi bdew jixxaqqu;

21. Illi di piu`, meta d-dghajsa kienet imtella' Manoel Island biex jinbidlilha l-“*fly-bridge*” thalliet esposta ghall-elementi, konsiderando li l-perjodu kien ix-xitwa, (Frar), u konsegwentement mal-ewwel maltempata d-dghajsa sofriet hsharat estensivi f'kull parti taghha;

22. Illi l-konjugi konvenuti kienu lesti li jhallsu l-ammont ta' pagament rimanenti lis-socjeta` attrici kemm – il darba d-dghajsa tkun certifikata idonea wara li jsirulha l-

Kopja Informali ta' Sentenza

ezamijiet appoziti u kollox ikun fl-istat li suppost ikun skont is-sengha u l-arti;

23. Illi nonostante s-suespost, il-prezz tad-dghajsa, eskluzi l-“*extras*”, kien gia` mhallas qabel ma d-dghajsa telqet mill-Istati Uniti;

24. Illi d-dghajsa ghadha sal-lum fi stat deplorevoli b'diversi difetti fuq gia` elenkati jibqghu persistenti sal-lum, kif ikkonfermat mid-diversi esperti *ex parte* riskontrati;

25. Illi in effetti n-negozju in dizamina finalment irrizulta f'esperjenza negattiva u dizastruza fejn il-konvenuti jhossuhom li gew derubati u rinfaccati b'xoghol skadenti maghmul minn dilettranti bla preparazzjoni;

26. Illi s-sintesi fuq espost hu debitament ikkonfermat minn inginiera *ex parte* prodotti;

Ikkunsidrat:

Illi tenut kont tas-suespost ghandu jirrizulta pacifiku li l-interventi tas-socjeta` attrici fl-assemblagg tal-“*extras*” mixtrija mill-konvenuti u l-attitudini in generali riskontrata fl-esekuzzjoni tal-istess xoghljiet ma kienux skont is-sengha u l-arti, u jippekkaw fil-professjonalita`;

Ikkunsidrat:

Illi jirrizulta wkoll li nonostante t-trapass ta' zmien riskontrat mid-data tal-kuntratt ta' kompra-vendita tad-dghajsa in dizamina, l-ebda certifikat nawtiku ta' idoneita` ma jirrizulta li nhareg;

Illi in vista tal-istess l-eccezzjoni tal-intempestivita` sollevata mill-konvenuti tregi u timmerita l-avall ta' din il-qorti;

Ikkunsidrat:

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi rigward il-konvenuti konjugi Gialanze` ghandu jinghad li dawn jiffiguraw biss bhala azzjonisti u diretturi tas-socjeta` konvenuta The Wild Goose Company Limited li attwalment ikkontrattat in-negoju in dizamina;

Illi ghalhekk hi biss din is-socjeta` se mai, li ghandha *locus standi* fil-kawza odjerna u mhux il-konjugi konvenuti de quo;

Illi konsegwentement tilqa' t-talba tal-konvenuti fir-rigward u tillibera lill-konvenuti Dr. Michael Gialanze` u martu Gillian Gialanze` mill-osservanza tal-gudizzju;

Ikkunsidrat:

Illi in vista tal-premess, din il-qorti tirrespingi t-talbiet tas-socjeta` attrici Strand Marine & Auto Systems Limited flimkien mal-eccezzjonijiet minnha sollevati ghat-talbiet rikonvenzjonanti tal-konvenuti, u dan, bl-ispejjez kontra l-istess socjeta` attrici fuq riferita;

Illi konsegwentement takkolji t-talbiet tas-socjeta` konvenuta The Wild Goose Company Limited u konsegwentement:

1. Tiddikjara li l-lanca "Carver Voyager" giet ikkonsenjata b'diversi hsarat u nuqqasijiet;
2. Tiddikjara li s-socjeta` attrici hi unikament responsabbli ghad-danni sofferti mis-socjeta` konvenuta;
3. Tikkundanna lis-socjeta` attrici biex tesegwixxi x-xoghlijiet kollha necessarji ta' tiswija u/jew rimpjazzament fi zmien tlett (3) xhur mil-lum;
4. Tordna li in difett tas-su deciz is-socjeta` konvenuta tkun awtorizzata tezegwixxi x-xoghlijiet necessarji hi stess u dan, a spejjez tas-socjeta` attrici;
5. Tiddikjara li l-lanca in dizamina sofriet deprezzament li ghalih hi responsabbli s-socjeta` attrici;

Kopja Informali ta' Sentenza

6. Tillikwida d-danni sofferti mis-socjeta` konvenuta inkluz id-diprezzament, ex boni viri, fl-ammont ta' hamsa u ghoxrin elf Ewro, (€25,000.00);

7. Bl-ispejjez kollha ta' din il-procedura kontra s-socjeta` attrici Strand Marine & Auto Systems Limited.

Onor. Imhalledf Silvio Meli

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----